

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Rokl v postopkih

Roki v postopkih

Francija

1 Katere so vrste rokov, pomembnih za civilne postopke?

Francosko pravo pozna zastaralne roke (*délais de prescription*), prekluzivne roke (*délais de forclusion*) in procesne roke (*délais de procédure*).

Zastaralni roki so roki, po izteku katerih oseba pridobi pravico na premoženju na podlagi posesti, tj. priposestvovalni zastaralni rok (*délai de prescription acquisitive*), ali po izteku katerih izgubi pravico, ki je ni uveljavila, oziroma se njena veljavnost izteče, tj. rok za zastaranje same pravice (*délai de prescription extinctive*). Zastaralni roki se lahko zadržijo (*suspendu*) ali pretrgajo (*interrompu*).

Prekluzivni roki so še zlasti strogi in so običajno določeni z zakonom za namene vložitve tožbe. Ko se iztečejo, pravica do vložitve tožbe preneha.

Prekluzivnih rokov ni mogoče zadržati. Na splošno jih tudi ni mogoče pretrgati, vendar se na podlagi členov 2241 in 2244 civilnega zakonika z nekaterimi dejanji, kot je začetek sodnega postopka ali rubež oziroma drug izvršilni ukrep, ti roki pretrgajo.

Procesni roki (*délais de procédure*) so roki, ki veljajo za sodni postopek, ko se je ta že začel. Lahko so določeni z zakonom ali pa jih odredi sodišče. V nasprotju s prekluzivnimi roki velja, da z roki, določenimi za sodni postopek, pravica do tožbe ne preneha. Teh rokov ni mogoče zadržati ali pretrgati.

2 Seznam različnih dni, ki so dela prosti dnevi v skladu z Uredbo (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971.

V skladu z veljavno zakonodajo so dela prosti dnevi:

1. januar;

velikonočni ponedeljek;

1. maj;

8. maj;

vnebohod;

binkoštni ponedeljek;

14. julij;

Marijino vnebovzetje (15. avgust);

vsi sveti (1. november);

11. november;

božič (25. december).

V nekaterih departmajih (*départements*) in ozemeljskih skupnostih (*communautés territoriales*) so bili uvedeni dela prosti dnevi v spomin na odpravo suženjstva: 27. maj za Gvadelup, 10. junij za Francosko Gvajano, 22. maj za Martinik, 20. december za Reunion in 27. april za Mayotte.

V departmajih regije Alzacija - Mozela sta dela prosta dneva tudi 26. december in veliki petek.

3 Katera splošna pravila veljajo za roke v različnih civilnih postopkih?

Od začetka veljavnosti zakona št. 2008-561 z dne 17. junija 2008 (ki vsebuje prehodne določbe) je rok za zastaranje same pravice po splošnem pravu pet let (prej je bil 30 let).

Vendar ima to načelo številne izjeme, npr. za tožbe na podlagi civilne odgovornosti zaradi povzročitve telesne poškodbe, za katere je določen desetletni zastaralni rok.

Trajanje prekluzivnih in procesnih rokov je odvisno od predmeta zadeve in postopkov.

4 Če je treba dejanje ali formalnost opraviti v določenem roku, kdaj rok začne teči?

Pri procesnih rokih, kadar je treba dejanje ali formalnost izvesti pred iztekom roka, se rok v skladu s členom 640 zakonika o civilnem postopku šteje od datuma dejanja, dogodka, odločitve ali vročitve, s katerim je začel teči.

Rok za zastaranje same pravice po splošnem pravu v zvezi z zasebnimi tožbami ali tožbami glede premoženja začne teči „na datum, ko je imetnik pravice izvedel ali bi moral izvedeti za dejstva, na podlagi katerih je upravičen do uveljavljanja pravice“. Na nekaterih področjih so določena posebna pravila glede začetka rokov, na primer pri tožbah na podlagi civilne odgovornosti zaradi povzročitve telesne poškodbe. Člen 2226 civilnega zakonika določa, da začne desetletni zastaralni rok teči na datum dokončne potrditve prvotne poškodbe ali njenega poslabšanja.

5 Ali lahko na začetek roka vpliva oziroma ga spremeni način pošiljanja ali vročitve listin (osebna vročitev po vročevalcu ali vročitev po pošti)?

V skladu s členom 664-1 zakonika o civilnem postopku se v primeru vročitve po sodnem izvršitelju (*huissier*) za datum vročitve šteje datum osebne vročitve na naslovu stalnega ali običajnega prebivališča naslovnika, ali datum sestave zapisnika, v katerem sodni izvršitelj opiše svoja prizadevanja, da bi našel naslovnika pisanja, kadar ta nima ne stalnega, ne običajnega prebivališča in kadar tudi njegovo delovno mesto ni znano. Za datum in uro vročitve po elektronski poti se štejeta datum in ura pošiljanja pisanja naslovniku.

Na podlagi členov 668 in 669 zakonika o civilnem postopku se za datum vročitve po pošti za pošiljatelja šteje datum pošiljanja, za naslovnika pa datum prejema pisma. Za datum pošiljanja pri vročitvi po pošti se šteje datum, naveden na poštnem žigu urada pošiljatelja. Datum prejema je datum na podpisnem potrdilu o prejemu (*récepissé*) ali datum podpisa naslovnika (*émargement*). Za datum prejema pri vročitvi s priporočenim pismom s povratnico (*avis de réception*) se šteje datum, ki ga poštna služba navede ob izročitvi pisma naslovniku.

Z odstopanjem od teh določb člen 647-1 zakonika o civilnem postopku določa, da se za datum vročitve sodnega ali zunajsodnega pisanja v Francoski Polineziji, na otokih Wallis in Futuna, na Novi Kaledoniji, na Francoskih južnih in antarktičnih ozemljih ali v tujini v zvezi s pošiljateljem šteje datum pošiljanja pisanja po sodnem izvršitelju ali sodnem tajništvu (*greffe*), če pa tega ni, pa datum, ko pisanje prejme pristojno državno tožilstvo (*parquet*).

6 Če rok začne teči z nekim dogodkom, ali se dan, ko se je dogodek zgodil, upošteva pri izračunu roka?

Kadar je rok določen v dnevih, vanj v skladu s členom 641 zakonika o civilnem postopku ni všteti datum dejanja, dogodka, odločitve ali vročitve, s katerim začne teči. To pravilo se nanaša na procesne roke.

Tudi rok za zastaranje same pravice je določen v dnevih, tako da datum dogodka, s katerim začne teči, ni všteti. Glede rokov za pritožbo pa velja, da če pisanje ni bilo vročeno osebno, se v skladu z nekaterimi določbami začetek teka roka lahko odloži do datuma, ko je pisanje dejansko vročeno osebi, ali do datuma, ko so na podlagi zadevnega pisanja sprejeti izvršilni ukrepi.

7 Kadar je rok določen v dnevih, ali navedeno število dni pomeni koledarske dni ali delovne dni?

Na podlagi člena 642 zakonika o civilnem postopku se rok, ki bi se sicer iztekel na soboto, nedeljo, državni praznik ali dela prost dan, podaljša do prvega naslednjega delovnega dne.

To pomeni, da rok ob nedeljah in dela prostih dnevih teče naprej, vendar se podaljša do prvega naslednjega delovnega dne, če bi se sicer iztekel na soboto, nedeljo, državni praznik ali dela prost dan.

8 Kako je, če je tak rok določen v tednih, mesecih ali letih?

Kadar je rok določen v mesecih ali letih, se v skladu s členom 641 zakonika o civilnem postopku izteče na dan v zadnjem mesecu ali v mesecu zadnjega leta, ki ima enako številko v mesecu kot datum dejanja, dogodka, odločitve ali vročitve, s katerim je rok začel teči. Če ni enake številke dneva v mesecu, se rok izteče zadnji dan v navedenem mesecu.

Če je rok določen v mesecih in dnevih, se najprej štejejo meseci in nato dnevi.

Pravilo iz člena 642 zakonika o civilnem postopku (glej prejšnje vprašanje) se uporablja za vse roke, ne glede na to, ali so določeni v dnevih, mesecih ali letih.

9 Kdaj se rok izteče, če je določen v tednih, mesecih ali letih?

Kadar je rok določen v mesecih ali letih, se v skladu s členom 641 zakonika o civilnem postopku izteče na dan v zadnjem mesecu ali v mesecu zadnjega leta, ki ima enako številko v mesecu kot datum dejanja, dogodka, odločitve ali vročitve, s katerim je rok začel teči. Če ni enake številke dneva v mesecu, se rok izteče zadnji dan v navedenem mesecu.

Če je rok določen v mesecih in dnevih, se najprej štejejo meseci in nato dnevi.

Pravilo iz člena 642 zakonika o civilnem postopku (glej prejšnje vprašanje) se uporablja za vse roke, ne glede na to, ali so določeni v dnevih, mesecih ali letih.

10 Če se rok izteče v soboto, nedeljo ali na državni praznik ali dela prost dan, ali se podaljša do prvega naslednjega delovnega dne?

Kot je navedeno zgoraj, se rok, ki bi se sicer iztekel na soboto, nedeljo, državni praznik ali dela prost dan, podaljša do prvega naslednjega delovnega dne.

Podaljšanje roka na prvi naslednji delovni dan velja za vse zadeve in v vseh postopkih.

11 Ali se roki v določenih okoliščinah lahko podaljšajo? Kakšni so pogoji za tako podaljšanje?

Na podlagi člena 643 zakonika o civilnem postopku se, kadar se tožba vložijo pri sodišču, ki ima sedež v celinski Franciji, roki za nastop pred sodiščem (*comparution*), pritožbo (*appel*), ugovor (*opposition*), revizijo (*révision*) in kasacijsko pritožbo (*pourvoi en cassation*) podaljšajo za:

en mesec za osebe, ki živijo na Gvadelupu, v Francoski Gvajani, na Martiniku, Reunionu, Mayottu, Saint Barthélemyju, Saint Martinu, Saint Pierre in Miquelonu, v Francoski Polineziji, otočju Wallis in Futuna, na Novi Kaledoniji ali na Francoskih južnih in antarktičnih ozemljih;

dva meseca za osebe, ki živijo v tujini.

Na podlagi člena 644 zakonika o civilnem postopku se, kadar se tožba vložijo pri sodišču na Gvadelupu, v Francoski Gvajani, na Martiniku, Reunionu, Mayottu, Saint Barthélemyju, Saint Martinu, Saint Pierre in Miquelonu ali na otočju Wallis in Futuna, roki za nastop pred sodiščem, vložitev pritožbe, ugovora ali revizije podaljšajo za:

en mesec, če oseba ne živi v ozemeljski skupnosti, za katero je pristojno obravnavno sodišče;

dva meseca za osebe, ki živijo v tujini.

12 Kakšni so roki za pritožbe?

Na podlagi člena 538 zakonika o civilnem postopku načeloma velja, da je rok za vložitev pritožbe en mesec v pravnih zadevah in petnajst dni v nepravdnih zadevah. Vendar več predpisov določa odstopanje od tega načela. Tako je rok za pritožbo 15 dni v primeru začasnih odredb, odločb sodnika za izvršbe, sklepov sodnika za družinske zadeve, odločb sodnika za mladoletnike na področju ukrepov vzgojne pomoči itd.

13 Ali lahko sodišče spremeni roke, zlasti roke za nastop pred sodiščem, ali določi poseben datum za nastop pred sodiščem?

Na splošno velja, da je pri civilnih sodiščih mogoče roke za nastop pred sodiščem in za vročitev vabil skrajšati v nujnih primerih, in sicer na podlagi dovoljenja sodišča. Ti roki se lahko skrajšajo tudi na podlagi zakona ali predpisov.

Na primer, stranke lahko vročijo poziv za posebej določen datum v postopku za izdajo začasne odredbe oziroma v nujnem postopku, pa tudi v okviru hitrega postopka.

Na splošno velja, da lahko sodišče odloži obravnavo zadeve na poznejši datum, da se strankam omogoči nastop pred sodiščem.

14 Kadar se procesno dejanje, ki ga lahko opravi stranka s stalnim prebivališčem v kraju, kjer bi lahko izkoristila podaljšanje roka, napove v kraju, kjer za osebe, ki imajo tam stalno prebivališče, tako podaljšanje ne velja, ali ta oseba izgubi ugodnost takega roka?

V skladu s členom 647 zakonika o civilnem postopku se, kadar se pisanje, namenjeno stranki, ki ima stalno prebivališče v kraju, kjer je upravičena do podaljšanja roka, tej osebi osebno vroči v kraju, kjer osebe, ki tam prebivajo, niso upravičene do takega podaljšanja, upoštevajo samo roki, ki veljajo za slednje.

15 Katere so posledice neupoštevanja rokov?

Ko se zastaralni ali prekluzivni rok izteče, postopek ni več mogoč; tožba se razglasi za nedopustno, ne da bi se vsebinsko preučila.

Kazni za neupoštevanje procesnega roka, ki ga določa zakon ali odredi sodišče, so odvisne od vrste roka in dejanja, ki ga je treba opraviti. V zakonodaji niso določene kazni za neupoštevanje roka za nastop pred sodiščem: iz sodne prakse pa izhaja, da se z neupoštevanjem tega roka sodba, izdana pred njegovim iztekom, razveljavi, če toženec ni nastopil pred sodiščem.

Če stranki ne izkažeta ustrezne skrbnosti v roku, določenem za ta namen, se to običajno kaznuje s črtanjem zadeve s sodnega seznama. Vendar pa se neizvedba procesnega dejanja lahko kaznuje tudi z ničnostjo (če na primer poziv ni vročen sodnemu tajništvu v določenem roku) ali z zaključkom preiskave v okviru priprave sodnega spisa (standardni pisni postopek).

16 Če se rok izteče, katera pravna sredstva imajo na voljo stranke, ki so ga zamudile?

Nobena določba ne omogoča, da se prekliče prenehanje pravice do tožbe, ki je pravna posledica izteka zastaralnega ali prekluzivnega roka.

Kadar pa to omogoča zakon, lahko sodnik stranko razbremeni prekluzije, ki je posledica izteka roka. Člen 540 zakonika o civilnem postopku tako določa možnost, da se stranka razbremeni prekluzije, ki je posledica izteka roka za pritožbo zoper zamudno sodbo ali sodbo, ki se šteje za kontradiktorno, če se stranka, ne po svoji krivdi, s sodbo ni mogla seznaniti pravočasno, da bi zoper njo lahko vložila pravno sredstvo, ali če ni bila sposobna ukrepati.

Zoper odločbo, s katero sodišče razglasi procesno dejanje za nično in neveljavno, se lahko vložijo predlog za vrnitev v prejšnje stanje. Poleg tega se z razglasitvijo neveljavnosti konča postopek, ohrani pa se pravica do tožbe. Lahko se torej vložijo nova tožba, če ni nobenega razloga za prenehanje pravice do tožbe, zlasti če se ni iztekel zastaralni rok.

Zoper odločitev o izbrisu zadeve ni mogoče vložiti pritožbe. Vendar se z izbrisom zadeve postopek ohrani. To pomeni, da še naprej velja pretrganje zastaralnega ali prekluzivnega roka zaradi vročitve sodnega poziva. Zadržanje se lahko odpravi z vložitvijo predloga za ponovno uvrstitev zadeve na sodni seznam, pri čemer navedejo izvedena dejanja, zaradi katerih je bila zadeva izbrisana.

Sorodne povezave

[Spletišče Legifrance – zakonik o civilnem postopku \(v francoščini\)](#)

[Spletišče Legifrance – zakonik o civilnem postopku v angleščini in španščini](#)

[Spletišče Legifrance – državni prazniki in dela prosti dnevi](#)

Zadnja posodobitev: 12/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.